

ПОЯСНЕННЯ БОГОСЛУЖІННЯ ВСЕНІЧНОГО БДІННЯ

У Святому Письмі, яке є для нас віруючих в Господа Ісуса Христа, Сина Божого і сповідають Святу Трійцю, Отця і Сина і Святого Духа, - Одкровенням і Словом Божим, дані святі заповіді про любов до Бога і людини. Одна із заповідей говорить: «Пам'ятай день святий святкувати: шість днів працюй і роби в них усі діла свої, а день сьомий — свято Господу Богу твоєму.»

У Новому Завіті сьомим днем для християн є неділя, бо в цей день воскрес із мертвих Господь наш Ісус Христос. Християни шанують цей день участю у Богослужінні, залишенням суєтних справ і турбот. За церковним Уставом, недільний день настає в суботу ввечері.

ЧАСТИНА ПЕРША - ВЕЧІРНЯ

Священно-діяство	зміст	символіка
Початковий возглас	<u>Відкриття Царських врат. Кадіння алтаря. Диякон: «Востаніте».</u> Хор: «Господи, благослови». Іерей: «Слава Святей, и Единосуцній, и Животворяцій, и Неразділній Тройці...» Хор: «Амінь». Іерей: «Прийдіте, поклонімся Царєви нашєму Богу...»	Відкриті Царські врата знаменують собою доступність Раю. Кадіння символізує створення світу дією Святого Духа, який надає життя первозданній матерії. Диякон возносить свічку (слід стародавнього звичаю внесіння світильника в богослужбове зібрання), виголошує: «Востаніте», тим самим запрошуючи до молитви всіх присутніх в храмі.
103 псалом	Хор: «Благослови, душе моя, Господа. Благословен еси, Господи...»	Цим псалмом починається служба. У ньому прославляється Творець. Спів псалма переносить нас в часи створення світу.
Велика ектенія	<u>Царські врата закриваються.</u> Іерей читає сім тайних молитв. Іерей: «Миром Господу помолімся». Хор: «Господи, помилуй» (на кожне прохання).	Закриття Царських врат - знак того, що Рай закритися для тих, хто згрішив - прабатьків. Радісне богослужіння переростає в покайне моління про прощення гріхів. грец. еκτηνῆς - «протяжне моління»
«Блажен муж»	Хор: «Блажен муж, іже не ідет на совіт нечестивих. Аллилуїа» («Аллилуїа» - «Восхваляйте Бога»)	Сумні думки Адама з приводу свого гріхопадіння, поради, якими звертається Адам до свого потомства.
Мала ектенія	Іерей: «Паки і паки миром Господу помолімся...»	Мала ектенія представляє собою скорочення великої ектенії.
«Господи, воззвах» Стихири або догматик	Хор: «Господи, воззвах к Тебi, услыши мя; услыши мя...» <u>Кадіння всього храму.</u> Читаються вірші з 141, 129 і 116 псалмів і співаються стихири. Напередодні неділі співається догматик - спів, в якому прославляється дівство Божої Матері і міститься вчення про Боготілення Сина Божого.	У цьому співі нагадується про старо-заповітні жертви Богу, які прообразують новозавітну жертву Христа Спасителя. І ми просимо Бога прийняти молитву як нашу вечірню жертву. Кадіння - також є образ старозавітних жертв, прообразованих собою спокутну Жертву - Христа. Дим кадильний - символ вознесіння наших молитов до Бога. Стихира - спів, що прославляє свято або пам'ять святого(ї).

Стихира воскресна (або святкова)	Хор: « <i>Воскрес Ісусе от гроба...</i> » Іерей: « <i>Спаси, Боже, люди Твоя...</i> » <u>Цілування Евангелія і Помазаніє елеєм.</u>	Єлеопомазання - помазання чола віруючого освяченим на літії елеєм. При цьому зображується знак хреста, що символічно позначає вилив Божої милості на людину.
Канон	Після 3-ї пісні канону - мала ектенія, кондак, ікос, сідален, Слава, і нині, іпакої. Після 6-ї пісні - мала ектенія, кондак, ікос. Іерей (диякон): « <i>Богородицу і матеръ Світа в піснях возвеличим</i> » <u>Кадіння.</u>	Тут канон - з'єднання декількох пісень; в основі - старозавітні гімни. Каноном прославляється Божа Матір і святі. У каноні 9 пісень. Перед кожною піснею співається ірмос («зв'язок»). Потім співають тропарі з припівами, а в кінці - катавасія («сходження»): два хори сходяться разом для співу.
Пісня Пресвятій Богородиці	Хор: « <i>Величит душа моя Господа... Честнейшую Херувим.</i> »	У цьому співі, заснованому на віршах Святого Письма, прославляється Богородиця, яка народила Спасителя.
Мала ектенія	Іерей: « <i>Паки і паки миром Господу помолімся...</i> »	Це скорочений варіант великої ектенії.
Світилен	Виконується в кінці утрени, після 9-ї пісні канона.	Світилен оспівує Бога як Світло і Подателя світла.
Хвалительні псалми	Чтець: « <i>Глас... Всякоє диханіє да хвалит Господа</i> ». І стихи із 148 і 149 псалмів. Іерей: « <i>Слава Тебi, показавшему нам світ...</i> »	Все творіння Боже закликається до прославлення Господа.
Славословя велике	Хор: « <i>Слава в вишніх Богу, и на землі мир, в челоуіцех благоволеніє...</i> »	Ми дякуємо Богові за денне світло і за дар духовного Світла - Христа Спасителя, просвітившого людей Своїм вченням - світлом Істини.
Тропарь воскресний	Хор: « <i>Днесь спасеніє миру бисть...</i> »	
Сугуба ектенія	Іерей: « <i>Рцем всі от всего помишленія нашего рцем...</i> »	Ектенія сугуба і благальна тут не розділяються, а слідує одна за іншою, завдяки чому зливаються в одну велику і величну молитву.
Просительна ектенія	Іерей: « <i>Исполним вечернюю молитву нащу Господеві...</i> »	
Відпуст	Іерей: « <i>Воскресий із мертвих Христос істинний Бог наш...</i> »	Відпуст - благословення молящихся в храмі на вихід з храма.
	Закриваються Царські врата, завіса і починається служба першого часу.	Богослужбові Часи – це спеціальний чин молитов, який читається в храмі в визначений час. Це досить короткий чин, читання і слухання якого не займає більше п'ятнадцяти, двадцяти хвилин.

Частина третя - **СЛУЖБА ПЕРШОГО ЧАСУ** - освячує молитвою наступивший день, згадується вигнання з раю Адама і Єви і предстоання Христа на суді Каіафи.

МІСІОНЕРСЬКИЙ ВІДЛІЛ МУКАЧІВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ УПШ

Будь ласка, не використовуйте цей листок в побутових цілях. Якщо він став Вам непотрібен - передайте його іншому або поверніть в храм.

У вас є запитання? **ЗАДАЙ ПИТАННЯ ПРО СВОЮ ВІРУ - www.kypol.net**

			ЧАСТИНА ДРУГА - УТРЕНЯ		
Вхід з кадилом	<u>Відкриття Царських врат.</u> Ієрей виходить з алтаря. Виніс свічок алтарниками. Хор: «Світе тихий святія слави Безсмертного Отця Небесного ...»	Відкриття Царських врат - знак пришестя Христа і відкриття людям Царства Божого. Вихід ієрея - образ явління Христа. Виніс свічок - образ Іоанна Предтечі. Пісня «Світе Тихий» нагадує про приход Спасителя в світ. Христос є присносущне Світло, вічне сяйво Бога Отця.	Шести псалміє	Хор: «Слава в вишніх Богу, і на землі мир, в словіцях благоволеніє» (тричі). <i>Господи, устні мої отверзеши, і уста моя возвестят хвалу твою»</i> (двічі). Чтець: псалми 3, 37, 62, 87, 102, 142. Після третього псалма на солею виходить ієрей читати таємно 12 утренніх молитв (подяка Богу і прохання різних благ).	Утреня починається з Малого Славослів'я, яке оспівували ангели при народженні Спасителя. Потім чтець читає шість покаянних псалмів. В цей час в знак гріховної темряви, що огорнула все людство після гріхопадіння, в храмі гасяться свічки і світло. Священик на амвоні символізує як Мойсея, який молився Богу за упавший в гріх народ в Синайській пустелі, так і Христа. Останній 142 псалом «Не ввійди в суд з рабом Твоїм, бо не виправдається перед Тобою жоден живий ...», нагадує про останні дні світу, пришестя Господа і Страшний Суд. Сидіти і ходити по храму заборонено.
Прокіми дня(вечірні) із стихами	У суботу завжди співається великий прокімен «Господь воцарися, в ліпоту Облечеса» (красоту зодягнувся) Цим оспівується Господь, воцарившийся і облекшийся в славу через Своє Воскресіння.	Прокімен - «пропонований вперед» - вірш з псалмів в відповідності до свята або дня. Він вимовляється перед читанням Священного Писання, висловлюючи головну думку			
Паремії	<u>Закриття Царських врат.</u> Читання паремій. (якщо вони є)	Паремія - «притча» - вибрані читання зі Святого Письма, що містять пророцтва про святкову подію, похвалу святому або сутність свята.			
Сугуба ектенія	Ієрей: «Рцем (скажемо, будемо говорити, почнемо молитись) всі, от всія душі и от всего помишленія нашего, рцем...»	Заклик всіх тих, хто молиться усіма силами душі звернутися з любов'ю і вдячністю до Бога, шукаючи в Ньому допомоги.	Велика ектенія	Ієрей: «Миром Господу помолим- ся...»	Є закликом помолитися за насущні наші потреби.
			«Бог Господь»	Хор: «Бог Господь и явися нам, бла- гословен грядий во Імя Господне.»	Символ явлення світу Спасителя.
«Сподоби, Господи»	Хор: «Сподоби, Господи, в вечер сей без гріха сохранилися нам...»	«Сподоби Господи» - молитва про безгрішний вечір.	Стихословіє псатирі	Читання двох Кафизм. Після кожної Кафизми - мала ектенія. Читання сідалья.	Псалтир поділена на 20 Кафизм. Кафизми - «сидіння», так як при їх читанні можна сидіти в храмі.
Проси- тельна ектенія	Ієрей: «Исполним вечернюю молитву нашу Господеви...»	Є доповненням до сугубої ектенії.	Поліелей	<u>Відкриття Царських врат.</u> Ієреї виходять з свічками до аналою. Хор: «Хвалите Імя Господне...» Велічання (якщо воно є). <u>Кадіння всього храму.</u>	Особливо урочистий момент. Поліелей - «многомилостивіє» - спів двох псалмів (134 і 135). Відкриття Царських врат - символ відкритого Гробу Господнього.
Літія	У великі свята звершують літію і благословення хлібів, пшениці, вина і елею, в пам'ять стародавнього звичаю роздавати їжу тим хто моляться, щоб підкріпити їх під час богослужіння. П'ять хлібів благословляють в спогад насичення п'яти тисяч чоловік п'ятьма хлібами. Після прочитання Євангелія на Утрені, освяченим елеєм священник помазує присутніх в храмі.	Літія значить «спільне моління». Літія відбувається в західній частині храму. Це моління в древності відбувалося в притворі, з цією метою, щоб дати можливість стояти тут оглашеним взяти участь в загальній молитві з нагоди свята. В цей час підносять Богу молитви про живих і померших близьких і рідних.	Тропарі воскресні	Хор: «Благословен еси, Господи, науци мя оправданієм Твоїм...»	Тропар - пісня в честь свята або святого.
			Мала ектенія	Ієрей: «Паки і паки миром Господу помолимся...»	Мала ектенія представляє собою скорочення великої ектенії.
			Іпакої і сідальні	Іпакої - піснеспіви у вигляді приспіву або підспівування, присвячені Воскресінню Христову або святу.	Під час співу сідалья можна сидіти в храмі.
Стихіри на стиховні	Стихіри Богородичен.	Стихіри вказують на велич воскреслого Господа і на спасительне значення Воскресіння. Богородичен - спів на честь Божої Матері.	Степени антифони	Хор: «От юности моя мнози борют мя страсті...» У степенних псалмах йдеться про очищення і виправлення душі від пристрастей і гріха.	Антифон - «противогласіє» - піснеспів, співаючий поперемінно двома хорами. Степени псалми співали паломниками при сходженні на ступені Єрусалимського храму.
Молитва праведного Симеона Богоприйм ця	Хор: «Нині отпуцаси...» Чтець: «Святий Боже, Святий Кріпкий...». Тропарь свята (3). Хор: «Буди Ім'я Господне благословенно от нині и до віка» (3).	Ця «молитва» праведного Симеона нагадує нам про закат нашого життя. Під неділю - «Богородице Діво, радуйся»	Прокімен і Євангеліє	Ієрей: «Вонмем» («Будьмо уважні!»). Читаються недільні прокімени. Читається Євангеліє.	Прокімен є не самостійною піснею, як на вечірні, а служить лише підготуванням до читання Євангелія.
Благо- словлю Господа	Хор: «Благословлю Господа на всякое время...»	Псалом 33 зображує все блага повної надії на Бога, запрошуючи прямо скуштувати цієї благості, щоб переконатися в ній.	Воскресна пісня по Євангелії	Ієрей піднімається з Євангелієм на амвон. Хор і народ: «Воскресеніє Христове відівше ...» Євангеліє кладуть на аналої для поклоніння і цілування.	Прославлення Воскресіння Христового і Христа Спасителя.